

BESLUITEN

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2023/1662 VAN DE COMMISSIE

van 16 augustus 2023

betreffende het verzoek tot registratie van het Europees burgerinitiatief “Behoud en ontwikkeling van Oekraïense cultuur, onderwijs, taal en tradities in de EU-lidstaten” op grond van Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad

(Slechts de tekst in de Engelse taal is authentiek)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief ⁽¹⁾, en met name artikel 6, leden 2 en 3,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 17 juli 2023 is bij de Commissie een verzoek ingediend tot registratie van een Europees burgerinitiatief getiteld “Behoud en ontwikkeling van Oekraïense cultuur, onderwijs, taal en tradities in de EU-lidstaten”.
- (2) Dit verzoek vloeit voort uit het verzoek tot registratie van een Europees burgerinitiatief met als titel “EU-burgerinitiatief inzake de toekenning van een bijzondere status aan de Oekraïense taal in de Europese Unie”, dat op 26 april 2023 bij de Commissie was ingediend.
- (3) Bij brief van 24 mei 2023 (C(2023) 3440 final) heeft de Commissie de groep organisatoren uit hoofde van artikel 6, lid 4, van Verordening (EU) 2019/788 ervan in kennis gesteld dat er met betrekking tot het op 26 april 2023 ingediende registratieverzoek is voldaan aan de registratievereisten van artikel 6, lid 3, eerste alinea, punten a), d) en e), van die verordening en dat artikel 6, lid 3, eerste alinea, punt b), van die verordening niet van toepassing was. De Commissie heeft echter ook uitgelegd dat het initiatief niet voldeed aan de vereiste van artikel 6, lid 3, eerste alinea, punt c), van Verordening (EU) 2019/788. In het initiatief werd verwezen naar het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden van de Raad van Europa als de relevante rechtsgrondslag in plaats van bepalingen van de Verdragen. Bij het onderzoek van de doelstellingen van het initiatief heeft de Commissie verwezen naar artikel 342 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en uitgelegd dat dit geen rechtsgrondslag vormt voor de Commissie om een voorstel te doen voor een verordening van de Raad betreffende het gebruik van de Oekraïense taal in de instellingen van de Unie, aangezien artikel 342, VWEU, niet voorziet in een rol voor de Commissie. Ook wat betreft het recht om de Oekraïense taal te gebruiken om met lokale overheden en overheidsinstanties te communiceren, is de Commissie niet bevoegd om in dit verband wetgeving voor te stellen. Wat betreft de doelstelling om het bewustzijn van taalkundige verscheidenheid en meertaligheid in de Unie te vergroten en beleid te bevorderen ter ondersteuning van de bescherming en bevordering van minderheidstalen en -culturen in heel Europa, hoewel de Commissie wetgeving kan voorstellen op basis van artikel 167, VWEU, zou het optreden van de Commissie in het licht van artikel 167, lid 5, VWEU, beperkt moeten blijven tot “stimuleringsmaatregelen”. Daarom heeft de Commissie de organisatoren overeenkomstig artikel 6, lid 4, eerste alinea, van Verordening (EU) 2019/788 ervan in kennis gesteld dat zij het initiatief konden wijzigen om rekening te houden met de beoordeling van de Commissie, of het oorspronkelijke initiatief konden handhaven of intrekken overeenkomstig artikel 6, lid 4, tweede alinea, van Verordening (EU) 2019/788.
- (4) Op 17 juli 2023 heeft de groep organisatoren het initiatief opnieuw ingediend.

⁽¹⁾ PB L 130 van 17.5.2019, blz. 55.

- (5) De doelstellingen van het gewijzigde initiatief zijn door de organisatoren als volgt geformuleerd: “De EU moet aanvullende maatregelen nemen ter ondersteuning van Oekraïense vluchtelingen. De Commissie zou op basis van artikel 167, VWEU, wetgeving kunnen voorstellen die gericht is op nationale en regionale diversiteit en cultureel erfgoed. Het initiatief heeft tot doel culturele verschillen te overbruggen en het Oekraïense culturele en taalkundige erfgoed in de landen van de EU te versterken, een gevoel van verbondenheid te stimuleren en de integratie van Oekraïense vluchtelingen te bevorderen. We kunnen werken aan een inclusiever en harmonieuzer Europa door taalkundige verscheidenheid en culturele identiteiten te erkennen en te omarmen, door een pan-Europese structuur van integratiecentra op te zetten.”
- (6) Een bijlage bij het gewijzigde initiatief bevat nadere bijzonderheden over het onderwerp, de doelstellingen en de achtergrond van het initiatief. Er wordt in verwezen naar het behoud van cultuur, taal, tradities en erfgoed van Oekraïense vluchtelingen en naar de “formulering van een wetgevingsstrategie ter bescherming van de Oekraïense taal als toekomstige taal van de EU”. In dit verband wordt de status van Oekraïne als kandidaat voor het lidmaatschap van de Unie genoemd als een van de “gronden voor de volledige integratie van Oekraïense burgers in de Europese gemeenschap”. Het gewijzigde initiatief heeft dus tot doel “de cultuur, het onderwijs, de taal en de tradities van Oekraïne in de EU-landen in stand te houden en te ontwikkelen” op basis van artikel 167, leden 2 tot en met 4, VWEU. Om deze doelstellingen te bereiken, stellen de organisatoren de oprichting voor van informatiecentra in lidstaten met een Oekraïense vluchtelingenpopulatie van ten minste 10 000 personen, “met financiële steun en onder auspiciën van de structuren van de Europese Unie”.
- (7) De Commissie is van mening dat de in het initiatief gevraagde maatregelen in beginsel kunnen worden voorgesteld op grond van artikel 79, lid 4, VWEU, dat het mogelijk maakt “maatregelen vast [te] stellen om het optreden van de lidstaten ter bevordering van de integratie van onderdanen van derde landen die legaal op hun grondgebied verblijven, aan te moedigen en te ondersteunen”, maar “met uitsluiting van enige harmonisering van de wettelijke of bestuursrechtelijke regelingen van de lidstaten”. Op voorwaarde dat het initiatief beperkt blijft tot de bevordering van de integratie van Oekraïense vluchtelingen in de betrokken lidstaten, zou artikel 79, lid 4, VWEU, een passende rechtsgrondslag zijn. Een dergelijke integratie kan inhouden dat kennis van de nationale talen en van de samenleving van de betrokken lidstaten wordt verworven om de communicatie tussen Oekraïense vluchtelingen en burgers van de Unie te vergemakkelijken en de interactie en de ontwikkeling van hun sociale betrekkingen aan te moedigen.
- (8) De Commissie is ook van mening dat artikel 78, lid 2, punt c), VWEU, op grond waarvan wetgevingsmaatregelen kunnen worden vastgesteld voor “een gemeenschappelijk stelsel voor tijdelijke bescherming van ontheemden in geval van een massale toestroom”, een aanvullende rechtsgrondslag kan zijn, mits het initiatief beperkt blijft tot Oekraïense vluchtelingen die slechts tijdelijke bescherming genieten en de tijdsduur van het initiatief vervolgens wordt beperkt tot de duur van de tijdelijke bescherming.
- (9) Wat betreft de specifieke maatregelen die in het gewijzigde initiatief worden voorgesteld om de cultuur, de taal, de tradities en het erfgoed van het Oekraïense volk in stand te houden, heeft de Commissie bovendien de bevoegdheid om op grond van artikel 167, VWEU, een voorstel voor een rechtshandeling van de Unie in te dienen om de kennis en verspreiding van de cultuur van de Europese volkeren te verbeteren en het culturele erfgoed te beschermen. Overeenkomstig artikel 167, lid 5, VWEU, zou elk optreden van de Commissie in dit verband echter beperkt moeten blijven tot het voorstellen van “stimuleringsmaatregelen”.
- (10) Om die redenen valt volgens de Commissie geen van de onderdelen van het gewijzigde initiatief duidelijk buiten het kader van haar bevoegdheden om een voorstel in te dienen voor een rechtshandeling van de Unie ter uitvoering van de Verdragen.
- (11) Deze conclusie doet geen afbreuk aan de beoordeling of in dit geval voldaan is aan de concrete materiële voorwaarden voor optreden van de Commissie, met inbegrip van naleving van het evenredigheidsbeginsel en het subsidiariteitsbeginsel en de verenigbaarheid met de grondrechten.
- (12) De groep organisatoren heeft het nodige bewijs verstrekt dat zij aan de vereisten van artikel 5, leden 1 en 2, van Verordening (EU) 2019/788 voldoet en heeft de contactpersonen aangewezen overeenkomstig artikel 5, lid 3, eerste alinea, van die verordening.

- (13) Het gewijzigde initiatief is niet kennelijk beledigend, lichtzinnig of ergerlijk en druist niet kennelijk in tegen de in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie vastgelegde waarden van de Unie, noch tegen de in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie vervatte rechten.
- (14) Het initiatief “Behoud en ontwikkeling van Oekraïense cultuur, onderwijs, taal en tradities in de EU-lidstaten” moet daarom worden geregistreerd.
- (15) De conclusie dat aan de voorwaarden voor registratie krachtens artikel 6, lid 3, van Verordening (EU) 2019/788 is voldaan, impliceert geenszins dat de Commissie de feitelijke juistheid van de inhoud van het gewijzigde initiatief bevestigt; deze is de uitsluitende verantwoordelijkheid van de groep organisatoren van het initiatief. De inhoud van het gewijzigde initiatief geeft alleen het standpunt weer van de groep organisatoren en kan in geen geval worden opgevat als een weergave van het standpunt van de Commissie,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het Europees burgerinitiatief “Behoud en ontwikkeling van Oekraïense cultuur, onderwijs, taal en tradities in de EU-lidstaten” wordt geregistreerd.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de groep organisatoren van het burgerinitiatief “Behoud en ontwikkeling van Oekraïense cultuur, onderwijs, taal en tradities in de EU-lidstaten”, vertegenwoordigd door de heer Konstantins ČERNENOKS en de heer Dmitrijs SARAFANOVŠ, die als contactpersonen optreden.

Gedaan te Brussel, 16 augustus 2023.

Voor de Commissie
Věra JOUROVÁ
Vicevoorzitter
